

Abstracts in Sinhala

ක්ෂණිමය අත්දැකීම් ගැන කරා නොකිරීම: හානිකර ද සුවදායී ද ? නිර්නදිග උගන්වා වේ යුද්ධය ගැන ස්මරණයන් සමග පොරබැඳීම

1986 සිට උගන්වා වේ නොයෙක් ප්‍රදේශවල සාමය පැවතුනු නමුදු නිර්නදිග උගන්වා වේ එම්බරාරා දිස්ත්‍රික්කයේ ජීවත්වන කිසිවෙක් යුද්ධයේ අත්දැකීම ගැන කරා නොකරති. මුනිවන රැකීමේ එකම මහා කුමන්ත්‍රණයක් පවතී. එම ජනසාධ අනුව ඒ ගැන කරා කිරීම හොඳ දෙයක් නොවේ එය භයානක දෙයක් විය හැකිය එහිසා ඔබ ලෙඩ විය හැකිය. ඔවුන් තම බියකරු අත්දැකීම් ගැන මුනිවන රැකීමට හේතුව මෙම ලිපියෙන් විභාග කෙරේ. එහි ප්‍රජාව හා සමාජ සහ සංස්කෘතික සංස්ථා විනාශ වී ගොස් ඇති බව පෙනේ. යුද්ධය ගැන තම මතකයන් බෙදා හදා ගැනීමට පොදු අවකාශයක් ජනතාව සතුව නොමැත. ආර්ථික, දේශපාලන සහ මනෝවිද්‍යාත්මක අංග සමග එක්ව සලකා බලන විට කළ යුතු හොඳම දෙය නිශ්ශබ්දව සිටීම යැයි තීන්දු කෙරෙන තත්ත්වයක් නිර්මාණය කෙරෙනු ඇත.

ප්‍රධාන වචන : නිශ්ශබ්දතාවය, ක්ෂණිය, උගන්වා වීම, පශ්චාත්-යුද්ධ කාලය, ප්‍රජාව

ළමා කරා කීමට හෙළිදරව් කිරීමේ සායනය, ආබ්‍යානය සහ හෙළිදරව් වීම ගැන අවස්ථා අධ්‍යයනයක්

මෙම ලිපියෙහි ක්ෂණියට පත් වූ ළමයින් සඳහා උපයෝගී කර ගත හැකි මනෝවිකිත්සන ක්‍රමයක් විස්තර කරනු ලැබේ. මෙම ප්‍රවීණතා ක්ෂණියට භාජනය වූ වැඩිහිටියන් සඳහා කරා කිරීමට හෙළිදරව් කිරීමේ සායනය නමැති විධික්‍රමය මතය. ණාභාෂ ක්‍රමය ගැන විස්තරයක් සහ ඉතාමත් ම බරපතල ලෙස ක්ෂණියට භාජනය වූ 15 හැවිරිදි ළමයෙක් මේ ක්‍රමය මගින් සුව කිරීම ගැන සවිස්තරාත්මක වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කෙරී ඇත.

ප්‍රධාන වචන : ළමයා, සංජානනාත්මක හැසිරීම්, කරා කීමට හෙළිදරව් කිරීමේ සායනය, හෘද මනෝ ක්ෂණිය, සරණාගත ළමෝ, සංවිධානාත්මක ප්‍රවණිතත්වය, යුද්ධය, සෝමාලියාව

ඇෆ්ගනිස්ථානයේ සොබ්‍ය සේවා ක්‍රියාකාරීත් වෙනුවෙන් මූලික මානසික සොබ්‍යය සඳහා මොඩියුල සකස් කිරීම

පිරි වෙන්වෙමාගෙල් සහ පුෂ්ක කෝට්මන්

මේ ලිපියෙහි අපි නැගෙනහිර ඇෆ්ගනිස්ථානයේ සාමාන්‍ය සහ මූලික සොබ්‍ය සේවා ව්‍යාපෘතියකදී වෛද්‍යවරු, හෙදියන්, වින්තමුවන් සහ ස්වේච්ඡා ගැමි සොබ්‍ය සේවකයින් සඳහා මානසික සොබ්‍ය පුහුණුවීමේ මොඩියුල වර්ධනය කිරීමේ අප අත්දැකීම් විස්තර කරමු. මෙම ලිපිය, සොබ්‍ය සේවකයින් සඳහා මානසික සොබ්‍ය සේවා පුහුණු කිරීමේ මොඩියුල වර්ධනය කිරීමේ දී උපයෝගී කළ හැකි සම්පත් සඳහා ආශ්‍රේයයන් දක්වයි.

ප්‍රධාන වචන : මානසික සොබ්‍යය, පුහුණුව

අවිනිශ්චිතබවට මුහුණදීම : බටහිර රටක සරණාගතයින් පුශ්තවලට මුහුණ දෙන ආකාරය

රැකවරණය සොයා බටහිර රටකට පැමිණි අය රඳවා සිටින මධ්‍යස්ථානයක් තුළ ජීවත්වීමේ අර්ථය කුමක් ද? තමා වැටී සිටින තත්ත්වය ගැන ඔවුන් සිතන්නේ කුමක් ද? ඔවුන්ගේ හැඟීම් කවරේ ද? මේ සියලුම දෙනා මෙම දීර්ඝ අවිනිශ්චිත කාලය තුළ දී තම රැකවරණ ලියකියවිලි ලැබෙන තෙක් බලා සිටීමේදී ඔවුන් තම අත්දැකීම් වටහා ගන්නේ කුමනාකාරයෙන් ද? මේ සියලු දෙනාම යුද්ධය, දඬුවමට ලක්වීම, මානව අයිතීන් උල්ලංඝනය කිරීම සහ අනතුරුදායක තත්ත්වයන් හා තර්ජන වැනි දේවලට මුහුණ දීමෙන් පසුව නොයෙක් රටවලින් පැමිණි අය ය. ඔවුන් පුශ්තයට බඳුන් කරන්නේ හෝ තර්ජන ලෙස දැකින්නේ කුමන වත්මන් නිරීක්ෂණ, අපේක්ෂාවන් හෝ මතකයන් ද? තත්ත්වයට මුහුණදීමේ සහ පුශ්තවලට මුහුණදීමේ මෝස්තරවලට අර්ථයක් දීමේ දී වෙනත් මෝස්තර අපට දැක ගත හැකි ද?

ප්‍රධාන වචන : රැකවරණ සොයන්නෝ, පුශ්තවලට මුහුණදීම, ගුණාත්මක පර්යේෂණ, සරණාගතයෝ

කරා කුඩාරම

කරා කුඩාරම යනු සරණාගත ළමයින් කරා කීමේ සහ සමාජ අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි යෙදවීමේ විධික්‍රමයකි. කුඩාරම, සහ කටාගල, ආරක්ෂිත වූත් ව්‍යුහන වූත් වාතාවරණයක් තීර්මාණය කරයි. කරාවක් ගෙතීමේදී විවිධ ක්‍රම ගැන සාකච්ඡා කෙරේ. කරාවල් සමග පොර බැදීමේදී ළමයින් තම පරිකල්පනය වටිනා වූ දරා ගැනීමේ මූලෝපායක් ලෙස පාවිච්චි කරන ආකාරය සොයා ගනිති. වෙනත් සෑම හොඳ විධික්‍රමයක් තමන් ම කරා කුඩාරම, ද රට සහභාගි වූ ළමයින් සමග අන්තර්ක්‍රියාකාරීත්වය තුළින් විකාශනය විය.

ප්‍රධාන වචන : තීර්මාණාත්මක ක්‍රියාකාරකම්, ළමයින්, කරා කීම, පරිකල්පනය.

ඉතියෝපියානු මුක්ත-හටයින්ගේ ගැටළු

මෙම ලිපිය ඉතියෝපියාවේ මුක්ත-හටයින් සිවිල් සමාජයට යලි ඒකාබද්ධවීමේදී මුහුණ දෙන ගැටළු සාකච්ඡා කරයි. මානව විද්‍යාත්මක ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනයක දී මුක්ත-හටයින් 60 දෙනෙක් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත්වන ලදී. ඉතියෝපියාවේ ජනතාව ද ඉතියෝපියානු සහ බටහිර රජයේ-තොවන- සංවිධාන ද තම ජීවන තත්ත්වයන් ගැන උනන්දු තොවන බවට ඔවුහු පැමිණිලි කළහ. ඔවුන්ට තම අනාගතය ගැන ඉදිරි දර්ශනයක් නැති බව පෙනේ. එවිදියම්/එවිස් රෝගය වැළැදී ඇත්තාවූ ද අපරාධකාරී ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියාවල යෙදෙන්නා වූ ද සමහර මුක්ත-හටයින් ගැන තමන් දන්නා බව සමහර අය පැවසූහ.

ප්‍රධාන වචන : මුක්ත-හටයෝ, යළි ඒකාබද්ධ කිරීම.